

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-175/11

H. I. D.

ir

B. A.

prieš

Refugee Applications Commissioner ir kt.

(*High Court* (Airija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendra Europos prieglobsčio sistema — Trečiosios valstybės piliečio prašymas suteikti jam pabėgėlio statusą — Direktyva 2005/85/EB — 23 straipsnis — Galimybė taikyti prieglobsčio prašymų nagrinėjimo pirmenybės procedūrą — Nacionalinė procedūra, pagal kurią asmenų, patenkančių į tam tikrą remiantis pilietybės arba kilmės šalies kriterijumi apibrėžiamą kategoriją, pateiktiems prašymams taikoma pirmenybė — Teisė į veiksmingą teisminę gynybą — Minėtos direktyvos 39 straipsnis — Sąvoka „teismas“, kaip ji suprantama pagal šį straipsnį“

Santrauka – 2013 m. sausio 31 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas

1. *Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija — Prieglobsčio politika — Pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarka valstybėse narėse — Direktyva 2005/85 — Nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos prieglobsčio prašymus leidžiama nagrinėti taikant pagreitintą arba pirmenybės procedūrą — Leistinumas — Nediskriminavimo principo pažeidimas — Nebuvimas*

(Tarybos direktyvos 2005/85 8 straipsnio 2 dalis ir 23 straipsnio 3 ir 4 dalys)

2. *Europos Sąjungos teisė — Principai — Teisė į veiksmingą teisminę gynybą — Pripažinimas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje*

(Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis; Tarybos direktyvos 2005/85 39 straipsnis)

3. *Prejudiciniai klausimai — Kreipimasis į Teisingumo Teismą — Nacionalinis teismas pagal SESV 267 straipsnį — Sąvoka — „Refugee Appeals Tribunal“ (Instancija, nagrinėjanti Airijos institucijos, atsakingos už prieglobsčio prašymų nagrinėjimą, sprendimus apeliacine tvarka) — Įtraukimas*

(SESV 267 straipsnis)

4. *Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija — Prieglobsčio politika — Pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarka valstybėse narėse — Direktyva 2005/85 — Teisė į veiksmingą teisminę gynybą — Nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos prieglobsčio prašytojui leidžiama pateikti*

skundą dėl atsakingos institucijos sprendimo apeliacine instancija juos nagrinėjančiam „Refugee Appeals Tribunal“ — Instancija, kurios neigiamą sprendimą gali pakeisti ministras — Galimybė prieglobsčio prašytojui pateikti skundą dėl apeliacinės instancijos sprendimo aukštesniam nacionaliniam teismui bei tiesiogiai jame ginčyti atsakingos institucijos sprendimo galiojimą — Galimybė apskusti aukštesnio teismo sprendimus — Nacionalinės teisės akty leistinumai, nes gynimo priemonės veiksmingumas priklauso nuo kiekvienos valstybės narės visos administracinės ir teisinės sistemos

(Tarybos direktyvos 2005/85 39 straipsnis)

1. Direktyvos 2005/85, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse, 23 straipsnio 3 ir 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas valstybei narei nedraudžiama numatyti, kad tam tikros rūšies, apibrėžtos remiantis prašytojo pilietybės ar kilmės šalies kriterijumi, prieglobsčio prašymai, nepažeidžiant tos pačios direktyvos II skyriuje numatytų pagrindinių principų ir garantijų, nagrinėjami taikant pagreintą arba pirmenybės procedūrą.

Iš tikrųjų valstybės narės turi diskreciją įgyvendinti Direktyvos 2005/85 nuostatas, taip pat ir pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo procedūras, atsižvelgdamos į nacionalinę teisę. Viena vertus, pagal direktyvos 23 straipsnio 4 dalį valstybės narės gali suteikti pirmenybę bet kuriam nagrinėjimui arba jį paspartinti, net ir jeigu tikėtina, kad prašymas bus pagrįstas arba jeigu prašytojas turi ypatingų poreikių. Kita vertus, pagal 23 straipsnio 4 dalį valstybės narės gali taikyti pirmenybės arba pagreintą procedūrą, remdamosi penkiolika tokios procedūros taikymą pateisinančių specialių pagrindų. Iš šių nuostatų matyti, kad prašymų, kurių nagrinėjimui gali būti taikoma pirmenybė arba jis gali būti pagreitinamas, sąrašas yra pavyzdinis, o ne išsamus, ir dėl to valstybės narės gali nuspręsti, kad taikant pirmenybę arba greičiau reikia nagrinėti tuos prašymus, kurie nepriskirtini prie jokios iš šioje 4 dalyje išvardytų rūšių, su sąlyga, kad paisoma šios direktyvos II skyriuje numatytų pagrindinių principų ir garantijų.

Dėl nediskriminavimo principo konstatuotina, kad pagal direktyvą nustatytą sistemą prašytojo kilmės šalis bei pilietybė turi lemiamą reikšmę. Iš tikrųjų iš jos 8 straipsnio 2 dalies b punkto matyti, kad prašytojo kilmės šalis daro poveikį sprendžiančiosios institucijos sprendimui, nes ji privalo išsiaiškinti apie šioje šalyje egzistuojančią bendrą situaciją tam, kad nuspręstų, ar kyla pavojus prieglobsčio prašytojui ir, jei reikia, ar jam reikalinga tarptautinė apsauga.

Tačiau tam, kad, palyginti su kitų trečiųjų šalių piliečiais, kurių prašymai nagrinėjami įprasta tvarka, nebūtų diskriminuojami prieglobsčio prašytojai iš nustatytos trečiosios šalies, kurių prašymų nagrinėjimui taikoma pirmenybė, dėl šios pirmenybės procedūros iš pirmosios grupės prašytojų neturi būti atimtos pagal Direktyvos 2005/85 23 straipsnį užtikrinamos garantijos, kurios užtikrinamos bet kokioje procedūroje.

(žr. 63, 64, 67, 69–71, 73, 74, 77 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 80 punktą)

3. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 83, 88, 95–97, 105 punktus)

4. Direktyvos 2005/85, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse, 39 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiami tokie nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos prieglobsčio prašytojui leidžiama dėl

sprendžiančiosios institucijos sprendimo pateikti skundą teismui, kaip antai *Refugee Appeals Tribunal*, o dėl jo sprendimo pateikti apeliacinį skundą aukštesniam teismui, arba šios institucijos sprendimo galiojimą ginčyti šiame aukštesniame teisme, kurio sprendimai taip pat gali būti apskūsti atitinkamos valstybės narės aukščiausiam teismui.

(žr. 98, 105 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)